

LA CITACIÓ BIBLIOGRÀFICA

Objectius

- Conèixer les bases per fer una citació bibliogràfica correcta dels materials que es produeixen.
- Realitzar citacions a peu de pàgina, a l'interior i al final.

Activitat 0

- a. Poseu cura de seguir un criteri coherent a l'hora de fer citacions bibliogràfiques?
- b. Sabeu quins tipus de lletra s'empren generalment en les citacions bibliogràfiques?
- c. Com citeu una revista?
- d. Comproveu (a casa) en els llistats de bibliografia si tots segueixen el mateix criteri.

Un dels problemes que es troba el professional a l'hora de realitzar una bibliografia o una citació bibliogràfica és la disparitat de models existents. En realitat, però, tot i que algunes institucions han optat per procediments peculiars hom tendeix a seguir un parell de propostes.

I.1. Models de citació bibliogràfica

El **sistema autor-data**: les citacions bibliogràfiques es formen amb el cognom de l'autor seguit de l'any de la publicació entre parèntesis. Cas d'haver-hi dues o més citacions bibliogràfiques idèntiques, però corresponent a diferents treballs, el problema es resol fàcilment distingint-les mitjançant una lletra darrere l'any de publicació.

El **sistema numèric**: les citacions bibliogràfiques no es formen amb el cognom de l'autor i l'any de la publicació, sinó que simplement es numeren encerclant el nombre entre claudàtors, les citacions apareixen íntegres a peu de pàgina o al final de capítol o llibre. L'inconvenient major és que es pot perdre fàcilment el fil del treball, a més del problema de la renumeració en el cas d'afegir una nova referència, problema que des de la introducció dels ordinadors s'ha minimitzat.

II. NORMA ISO 690

Per tal d'evitar la diversitat de models de citació bibliogràfica la norma ISO 690 (INTERNATIONAL STANDARD ORGANIZATION. *Norme internationale ISO 690: documentation –références bibliographiques– contenu, forme et structure*. 2e éd. [Genève]: ISO, 1987), pretén normalitzar o estandarditzar una proposta que siga fàcil i senzilla d'utilitzar i compartida pel món acadèmic i laboral.

II.1. Identificació del document

Els sis elements bàsics que permeten la identificació d'un document són:

- Autoria (MAJÚSCULES)
- Títol (*Cursiva*)
- Edició (Rodona)
- Peu editorial: Lloc: editorial, any (Rodona)
- Col·lecció (Rodona entre parèntesis)
- Número normalitzat (Rodona)

Cadascun dels elements separats per un punt i seguit.

II.1.1. Autoria

	Representació	Exemple
Autor personal	COGNOMS, Inicials del nom	MONTON I NAVARRO, A.V.
Dos o tres autors	COGNOMS, Inicials; COGNOMS, Inicials. Separats per punt i coma	BATALLER ARGÜELLO, S.; MONTON I NAVARRO, A.V.
Més de tres	COGNOMS, Inicials [et al.]	BATALLER ARGÜELLO, S. [et al.].
Entitats	ENTITAT	UNESCO.
Entitats de govern	LOCALITZACIÓ. ENTITAT Primer lloc nom geogràfic i després l'entitat, separats per un punt	VALÈNCIA. AJUNTAMENT.
Autoria desconeguda	Se cita directament pel títol	

II.1.2. Títol

	Representació	Exemple
Títol	<i>Minúscules</i> Nota: en el cas que no es puga representar la cursiva s'ha d'indicar amb subratllat	<i>Valencià: llengua i literatura I.</i> <u>Valencià: llengua i literatura I.</u>
Títol: Subtítol	<i>Minúscules: Minúscules</i>	<i>Els verbs: Conjugacions.</i>

II.1.3. Edició

	Representació	Exemple
Edició	En xifres, abreujada i en la llengua del document, a partir de la segona.	2a ed.

II.1.4. Peu editorial

	Representació	Exemple
Lloc, editorial i any	Lloc: editorial, data de publicació	València: IBAD, 2001.

II.1.5. Col·lecció

	Representació	Exemple
Col·lecció	(Nom; n.) El número en xifres aràbigues	(Llenguatges específics; 2)

II.1.6. Número normalitzat

	Representació	Exemple
Número	ISBN o Dipòsit legal Comença línia	ISBN 84-297-4252-2 Dipòsit legal V-2970-1994

Exemple complet:

PALOMA I SANLLEHÍ, D.; RICO I BUSQUETS, A. *Diccionari de barbarismes*. 2a ed. Barcelona: Edicions 62, 1997. (El Cangur diccionaris).

ISBN: 84-297-4252-2

Activitat 1

A la vista d'aquesta fitxa bibliogràfica escriu la referència segons la norma ISO 690.

<p>AUTOR: Stevenson, Robert L.</p> <p>TÍTOL: L'illa del tresor</p> <p>COL·LECCIÓ: Aula de lletres n. 15</p> <p>EDITORIAL: Ediciones Vicens Vives, S.A.</p> <p>LLOC D'EDICIÓ: Barcelona</p> <p>ANY EDICIÓ: 1a edició 1997</p> <p>ISBN: 84-316-4072-3</p>
--

III. NORMES DE CITACIÓ BIBLIOGRÀFICA TRADICIONAL

Com a norma general, les diverses dades referencials que comporta una citació bibliogràfica s'han d'estructurar segons l'ordre següent:

Ordre	Representació	Exemple
Cognoms	COGNOMS, (VERSALETA)	PALOMA I SANLLEHÍ,
Nom	Nom, (Rodona)	David,
Títol	<i>Títol, (Cursiva)</i>	<i>Diccionari de barbarismes,</i>
Editorial	Editorial, (Rodona)	Edicions 62,
Lloc	Lloc, (Rodona)	Barcelona,
Any	Any. (Rodona)	1997.

Els diferents elements que apareixen en la citació han d'anar separats per comes, a més la informació s'hi disposa en paràgraf francès, és a dir, la primera línia queda alineada més a l'esquerra que les següents.

Referència tradicional

PALOMA I SANLLEHÍ, David; RICO I BUSQUETS, Albert, *Diccionari de barbarismes*, 2a ed., "El Cangur diccionaris", Edicions 62, Barcelona, 1997.

Referència ISO 690

PALOMA I SANLLEHÍ, D.; RICO I BUSQUETS, A. *Diccionari de barbarismes*. 2a ed. Barcelona: Edicions 62, 1997. (El Cangur diccionaris).

ISBN: 84-297-4252-2

Activitat 2

Aprofitant la fitxa de l'activitat 1, feu la referència bibliogràfica segons el model tradicional.

III.1. Dades opcionals

Opcionals	Representació	Exemple
Nombre de volums	Xifra aràbiga vols.,	2 vols.,
Col·lecció	"Nom de la col·lecció", (entre cometes, i davant de l'editorial)	"Les millors obres de la literatura catalana",
Número d'edició	- Superíndex - Abreviatura: xifra ed. Darrere del lloc d'edició	1990 ⁴ , 4a ed.,
Número de pàgines	- pàg. Xifra-xifra. - p. Xifra.	pàg. 187-191. p. 85.

Dos exemples:

MARTORELL, Joanot, *Tirant lo Blanc*, 2 vols., "Les millors obres de la literatura catalana", Edicions 62
- La Caixa, Barcelona, 1990⁴, pàg. 187-191.

MARTORELL, Joanot, *Tirant lo Blanc*, 2 vols., "Les millors obres de la literatura catalana", Edicions 62
- La Caixa, Barcelona, 1990, 4a ed., p. 85.

III.2. Diversitat de referències

Diverses referències	Representació	Exemple
Dos autors	Model general i separats per guió	BATALLER ARGÜELLO, Sara – MONTON I NAVARRO, Amador Vicent,
Diversos autors	Abreviatura: i al. (més de dos autors)	BATALLER ARGÜELLO, Sara , i al., [...]
Diverses funcions: un autor té una responsabilitat major	Emprant l'abreviatura darrere del nom i entre parèntesis	FERRANDO, Antoni (ed.), [...]
Diverses obres d'un mateix autor	Primera sencera, segona i posteriors ometent autor i posant un guió llarg.	VALOR VIVES, Enric, <i>La flexió verbal</i> , "Papers bàsics 3 i 4", Eliseu Climent editor, València, 1993, 18a ed. - <i>Sense la terra promesa</i> , 2 vols., Editorial Prometeo, València, 1980.

III.3. Obres sense autor

Obres sense autor	Representació	Exemple
Anònim	ANÒNIM, (VERSALETA)	ANÒNIM, <i>Curial e Güelfa</i> , [...]
Obres institucionals	NOM DE LA INSTITUCIÓ, (VERSALETA)	CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CIÈNCIA, [...]
Periòdics, revistes	<i>Títol, (cursiva)</i>	<i>Saó</i> 268, (València desembre 2002). <i>Articles</i> , Graó, (Barcelona Gener febrer març 2002).
Obres sense autor explícit	S'omet aquesta dada i l'obra s'alfabetitza directament pel nom de l'obra.	<i>Recomanacions per a un ús no sexista de la llengua</i> , Institut de la dona, València, 1989.

III.4. Referències a una part d'una obra

Referències parcials	Representació	Exemple
Articles	"Títol article" Entre cometes i davant del títol de l'obra que el conté	SORIANO, Maruja, "Dia internacional contra la violència de gènere", <i>Saó</i> , [...]
Parts d'un llibre	"Títol del capítol" Entre cometes i davant del títol de l'obra	MARTORELL, Joanot, "LXX. Com lo segon cavaller donà al Rei lo seu albarà de les armes que volia fer", <i>Tirant lo Blanc</i> , 2 vols,

		[...]
Treball d'un autor dins una obra col·lectiva	Cada treball se cita entre cometes, i s'uneix al títol de l'obra mitjançant la preposició <i>dins</i> .	NICOLAS, Miquel, "Del gènere acadèmic a la reflexió personal. Una proposta d'exercitació de l'escriptura al batxillerat", dins <i>Articles</i> , Graó, (Barcelona gener febrer març 2002).

Activitat 3

Escriuiu la referència d'aquest article.

Dossier: València la difícil modernitat.
Títol: El laberint polític.
Autor: Ramir Reig.
Edita: L'Avenç, S.L.
Dipòsit legal: B-47520-76

Activitat 4

Bibliografia presentada per l'autor de l'article a què es fa referència a l'activitat anterior. Comenteu els elements, disposició i tipografia emprada.

■ BIBLIOGRAFIA

L. AGUILÓ LUCIA, *Las elecciones municipales (1979-1983)*, València: Generalitat Valenciana, 1987.

A. CUCÓ, *Roig i blau. La transició democràtica valenciana*, València: Tàndem, 2002.

A. SANZ i J.M. FELIP, *Política y políticos valencianos. 25 años: 1975-2000*, València, Gules, 2002; t. I, «Del tardofranquismo al Estatuto de Autonomía, 1975-1982».

J. SORRIBES, *La ciutat desitjada. València entre el passat i el futur*, València: Tàndem, 1998.

III.5. Sistema autor-data en citacions parcials

Consisteix a donar en el text mateix la referència parcial d'un treball (sovint per indicar la procedència d'una citació textual): cognom de l'autor i any de la primera edició del llibre citat, entre parèntesis, les dues dades se separen amb dos punts. El sistema autor-data s'ha de completar amb totes les indicacions detallades anteriorment al final del capítol o llibre.

Aquest poema parteix d'una frase llarga. Es construeix a partir de tota la frase, eliminant el darrer mot a cada vers (cada vers ha de ser gramatical i tenir un sentit). A cada vers es pot alterar la puntuació. (SUNYOL: 1992, 156).

Autor-data	Representació	Exemple
Autor-data	(AUTOR EN VERSALETA: any en rodona)	(SUNYOL: 1992)
Autor-data, diverses obres	S'afegeix darrere de l'any una lletra minúscula, en cursiva, seguint l'ordre alfabètic	(SUNYOL: 1992, <i>a</i>) (SUNYOL: 1992, <i>b</i>)
Autor- data, pàgines	Es pot afegir a més el nombre de pàgina o pàgines de la citació a continuació de l'any	(SUNYOL: 1992, 156).
Referència immediatament després del nom de l'autor	S'evita la repetició del nom, senzillament es posa l'any d'edició de l'obra entre parèntesi	Albert Valdman (1973), enfront de De Camp (1971), creu que qualsevol crioll establert té davant seu l'alternativa de l'extinció o la continuació.

III.6. Tesis i treballs; comunicacions, ponències i conferències

	Representació	Exemple
Tesis i treballs publicats	Segueix el model general	RAMON GRAELLS, Antoni, <i>Del símbol a l'espectacle. Teatres de la Il·lustració a l'eclecticisme</i> , Universitat Politècnica de Catalunya. Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, 1998.
Tesis i treballs no publicats	El títol no va en cursiva, sinó entre cometes i en lletra rodona	
Comunicacions, ponències i conferències	Com el cas anterior, però amb indicació del marc en què es presenta	ROSSELLÓ, Maribel, "La producció preindustrial dels materials", Comunicació presentada al Màster d'Edificació. Barcelona, 24 de març de 1993.

III.7. Normativa editada en una publicació oficial

L'ús del registre juridicoadministratiu fa que moltes vegades s'hi haja d'emprar citacions a normativa editada a BOE, DOGV, etc. Per tant cal tindre ben present com es presenta una referència bibliogràfica tan específica.

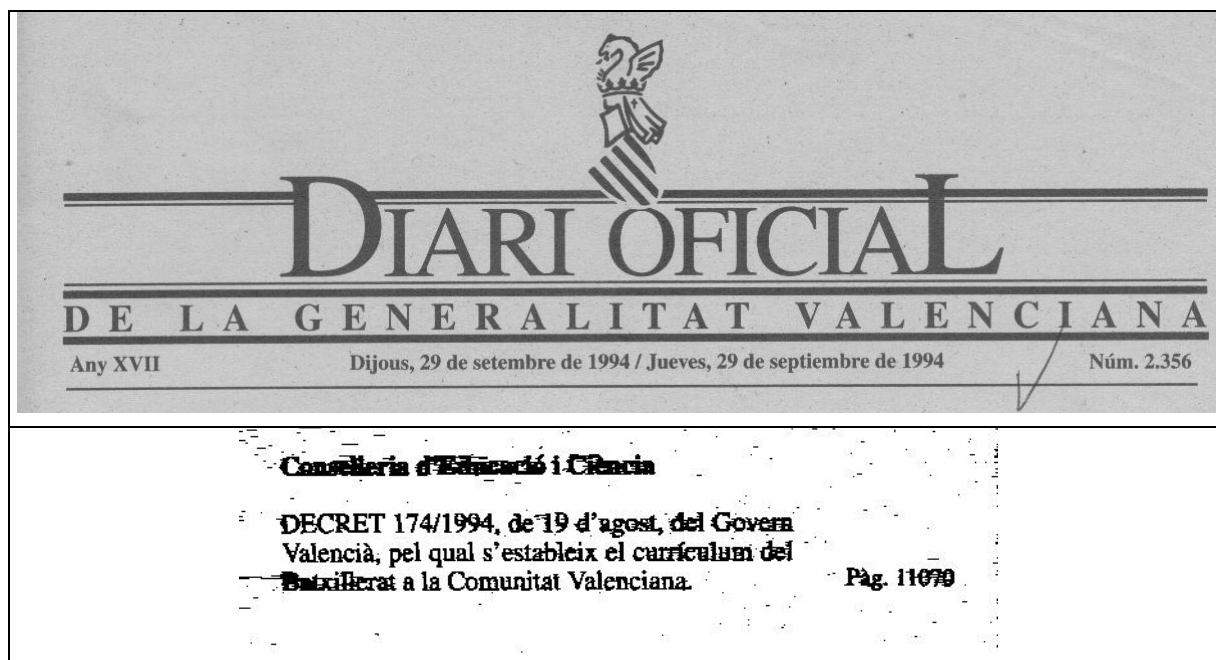
	Representació	Exemple
Títol	Nom de la norma	Decret 50/2002, de 26 de març, del Govern Valencià, pel qual es modifica el Decret 174/1994, de 19 d'agost, del Govern Valencià, pel qual s'establí el currículum del Batxillerat a la Comunitat Valenciana, [...]
Publicació	<i>Títol Publicació Periòdica Oficial</i>	<i>Diari Oficial de la Generalitat Valenciana</i>

Lloc	[Lloc de la publicació], Es pot ometre si hi apareix de forma explícita	[València],
Número	Número de l'exemplar (dia, mes i any),	n. 4222 (5 d'abril de 2002),
Pàgines	Números de les pàgines.	pàg. 9016-9273.

Decret 50/2002, de 26 de març, del Govern Valencià, pel qual es modifica el Decret 174/1994, de 19 d'agost, del Govern Valencià, pel qual s'estableix el currículum del Batxillerat a la Comunitat Valenciana, *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* [València], n. 4222 (5 d'abril de 2002), pàg. 9016-9273.

Activitat 5

Feu la referència al Decret 174/1994.

III.8. Noves tecnologies

En el món actual el pes de les noves tecnologies incideix directament en les ciències humanístiques i tecnocientífiques, fet que obliga a referenciar, sovint, elements de diversa procedència. Fem un repàs pels elements més repetits, en tot cas si cal fer referències a d'altres elements es pot veure fàcilment que segueix l'esquema i ordre genèrics.

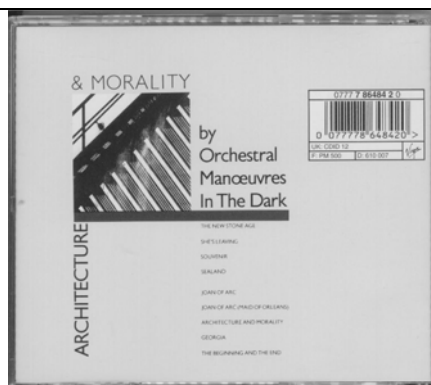
AUTORIA, *Títol*, Lloc de la publicació, Editorial, Any. [Tipus de material].

III.8.1. Material audiovisual

LEVANTE - GENERALITAT VALENCIANA, *Curs de valencià, Levante* (EMV), València, 1994. [Vídeo].
THE POLICE, *Outlandos d'amour*, A&M Records, California, 1978. [Disc compacte].

Activitat 5

Feu la referència d'aquest disc compacte de
Orchestral Manoeuvres In The Dark, editat per Virgin
l'any 1983.

III.8.2. Material en suport electrònic i programari

MICROSOFT CORPORATION, *Visual C++ 4.0 para Windows Inglés internacional*, Redmond (WA), 1995.
[CD-Rom].

MICROSOFT CORPORATION, *Visual Basic Pro 4.0 Español*, Redmond (WA), 1995. [CD-Rom].

Activitat 6

Feu la referència d'aquest programari de l'empresa
Microsoft, editat l'any 1997.

III.8.3. Llocs web

AUTORIA, Títol, Data de la darrera revisió o actualització. <URL> (Data de consulta).

Nota: Universal Resources Located (URL)

CONSELLERIA CULTURA EDUCACIÓ I CIÈNCIA. DIRECCIÓ GENERAL ORDENACIÓ I INNOVACIÓ EDUCATIVA I POLÍTICA
LINGÜÍSTICA, *Normes de citació Bibliogràfica*, 2003,
http://www.cult.gva.es/DGOIEPL/SALT/salt_asse_biblio.htm (19 de maig 2003).

Activitat 7

Consulteu un article a Internet i feu la referència completa seguint l'esquema de l'epígraf anterior.

Activitat 8

Feu un esquema dels continguts proposats a la sessió.

Bibliografia

CONSELLERIA CULTURA EDUCACIÓ I CIÈNCIA. DIRECCIÓ GENERAL ORDENACIÓ I INNOVACIÓ EDUCATIVA I POLÍTICA LINGÜÍSTICA, *Normes de citació Bibliogràfica*, 2003,

http://www.cult.gva.es/DGOIEPL/SALT/salt_asse_biblio.htm (19 de maig 2003).

TERMCAT, *Criteris de citació bibliogràfica*, 2003, http://www.termcat.es/termgia/criteris/cr_bibl.htm (3 d'abril 2003).

UNIVERSITAT DE LLEIDA. SERVEI DE BIBLIOTECA I DOCUMENTACIÓ, *Com es presenta una bibliografia*, 2003, <http://pv.sbd.udl.es/users/bibetsea/bibliografia/wrcomcitar.html> (6 de maig 2003).